

DISKRIMINERINGS- OCH JÄMSTÄLLDHETSNÄMNDEN/Sektion

Båthamn, behörighet, diskrimineringsantagandet

Diarienummer: 7xx/2019

Givet: xx.xx.2020

Sökanden ansåg att han hade diskriminerats i ett båthamnsärende bl.a. på grund av hans boendeort, politiska bakgrund, yrke, familjesituation och livsåskådning.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnade ansökan utan prövning eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som händelserna gäller tiden innan diskrimineringslagen trädde i kraft 1.1.2015. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnade sökandens yrkanden utan prövning eftersom de inte omfattas av dess behörighet. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnade ansökan utan prövning också eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som den gäller Vasa förvaltningsdomstols beslut.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterade att det, i den utsträckning som ansökan gäller händelserna efter 1.1.2015, i ärendet inte hade förts fram någon sådan konkret situation i vilken svaranden eventuellt diskriminerat sökanden och i vilken sökanden vore i behov av rättsskydd. Nämnden ansåg också att det utifrån den utredning som mottagits i ärendet inte finns skäl att förmoda att det i sökandens ärende finns något orsakssamband mellan svarandens förfarande och de diskrimineringsgrunder som sökanden nämnt. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ansåg att det utifrån en objektiv bedömning i ärendet inte hade uppkommit någon grund att anta att svaranden bemött sökanden i strid med förbudet mot diskriminering i 8 § i diskrimineringslagen. Följaktligen avslog nämnden ansökan.

(Lagakraftvunnen)

Bakgrund till ärendet

Sökanden äger en fastighet i Y:s kommun. På fastigheten finns en båthamn, som ursprungligen byggts 1982. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har 16.4.2014 beslutat att bevilja sökanden tillstånd att bevara den befintliga båthamnen framför sin fastighet. På samma gång har regionförvaltningsverket beviljat nyttjanderätt till hamnen till sökandens grannar. Vasa förvaltningsdomstol har 29.11.2016 gett ett beslut i ärendet, i vilket sökandens överklagan avvisats utan prövning, eftersom sökanden i enlighet med sin ansökan beviljats tillstånd att bevara den existerande båthamnen, och inte haft behov av rättsskydd. Vasa förvaltningsdomstol har avslagit överklagan i ett förvaltningstvångsärende enligt vattenlagen på samma dag.

Sökandens krav

Sökanden yrkar att diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ger svaranden en anmärkning i ärendet, uppmanar svaranden att avsluta diskrimineringen eller vidtar andra lämpliga åtgärder, såsom att väcka talan mot svaranden med anledning av de misstänkta brotten.

Därtill ber sökanden att diskriminerings- och jämställdhetsnämnden också ger ett förslag om hur myndigheterna borde gottgöra kränkningen till sökanden.

Sökandens motiveringar

Svaranden har inte beaktat att sökandens grannar begått ett brott då de olagligen byggt en hamn på hans fastighet. Han har bemötts på avvikande och diskriminerande sätt. Sökandens fall är det enda där myndigheten ansett att andra får hålla sina båtar utanför en annans fastighet på så sätt att sökanden blir utan egen strand. Sökanden har inte haft lika rätt att nyttja sin egen strand, trots att alla andra har denna rätt i Finland. Detta är diskriminering utifrån bl.a. boendeorten.

Sökanden anser att arrangemanget är synnerligen diskriminerande, ojämnt och kränkande. Kränkningen har ägt rum eftersom han inte längre bor i Y och avgick från sitt förtroendeuppdrag då han flyttade till X. Kränkningen har också gjorts utifrån hans politiska åsikter, boendeort, yrke, familjesituation och livsåskådning. Tjänstemännen har valt att hjälpa sina bekanta. De som brutit mot lagen har skyddats på bekostnad av sökanden, trots att han följt lagen och enbart anmält ett brott. Bemötandet har inte varit förenligt med jämställt och konsekvent förfarande, varför det handlar om diskriminering.

Ärendet kan inte heller motiveras med miljöförhållanden och variation i dessa. Svaranden borde konkret berätta vilka skillnader det finns mellan sökandens fall och andra fall och hur de beaktats och påverkat ärendet. Sökanden borde lägga fram en utredning över huruvida det finns andra fall före 29.11.2016 och därefter, i vilka svaranden behandlat ärendet på så sätt att svaranden inte hjälpt brottsoffret, utan i stället stött dem som byggt på olagligt sätt. Eftersom svaranden inte gett någon ordentlig utredning i ärendet eller inte lagt fram något annat fall där de förfarit på samma sätt, har inte diskrimineringspresumtionen hävts och sökanden har diskriminerats.

Svarandens svar

Svaranden bestrider diskrimineringen av sökanden.

Svarandens motiveringar

Samhällsbyggnadsnämnden hos svaranden konstaterar att regionförvaltningsverket 16.4.2014 beviljat sökanden rätt att behålla den existerande båthamnen framför hans fritidsfastighet. I samband med ärendet konstaterade byggnadsnämnden att båthamnen fanns, då generalplanen för fastlandsstränderna i Y:s kommun godkändes. Planen vann laga kraft 10.8.2012. Med en aktiv dialog med markägarna har kommunen försökt uppnå en bra växelverkan och ett bra slutresultat. Markägare med samma markförhållanden och -förutsättningar har bemötts på jämställda grunder.

Svarandens miljösektion konstaterar att ärendet omfattas av vattenlagen. I det fall som gäller svarandens båthamn har miljöenheten gjort en helhetsbedömning och reflekterat över det fördelaktigaste slutresultatet med hänsyn till vattenlagen.

Västkustens miljöenhet, som finns hos svaranden, konstaterar att man i utlåtanden som ges av den kommunala miljömyndigheten gör en separat bedömning av varje fall utifrån de särskilda

villkoren för det enskilda projektet. I de övriga fall som sökanden hänvisat till finns det skillnader jämfört med sökandens fall, vilka bidragit till att fallen granskats på olika sätt. I dessa har man beaktat bl.a. planeringen av byggnaderna och deras miljökonsekvenser, hur byggnaderna smälter in i strandlinjen i området och alla övergripande konsekvenser vad gäller vattenbyggnadsprojektet. I bägge fall har miljömyndigheten i sina utlåtanden prövat om vattenkonstruktionerna borde avlägsnas eller om de kan bevaras.

Den föredragandens anförande

1. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar ansökan utan prövning eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som händelserna gäller tiden innan diskrimineringslagen trädde i kraft 1.1.2015.
2. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar sökandens yrkanden utan prövning eftersom de inte omfattas av dess behörighet.
3. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar ansökan utan prövning eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som den gäller Vasa förvaltningsdomstols beslut.
4. Till övriga delar anser diskriminerings- och jämställdhetsnämnden att det i ärendet inte uppkommit en presumtion om diskriminering enligt 28 § i diskrimineringslagen och nämnden avslår ansökan.

Frågeställning

I ärendet handlar det om huruvida diskriminerings- och jämställdhetsnämnden har behörighet att undersöka ansökan i den utsträckning som den gäller händelserna före 1.1.2015, sökandens yrkanden och Vasa förvaltningsdomstols beslut.

Därtill handlar det om huruvida svaranden diskriminerat sökanden utifrån en omständighet som gäller sökanden som person, då nyttjanderätt till stranden på den fastighet som sökanden äger bevarats för grannarna.

Motiveringar

Tillämpliga rättsakter

Det finns bestämmelser om ikraftträdandet för diskrimineringslagen i lagen om införande av diskrimineringslagstiftningen (1347/2014). Enligt 8 § i lagen har diskrimineringslagen trätt i kraft 1.1.2015.

Enligt 1 § i diskrimineringslagen (1325/2014) är syftet med lagen att främja likabehandling och förebygga diskriminering samt att effektivisera rättssäkerheten för den som utsatts för diskriminering. Diskrimineringslagen tillämpas enligt 2 § 1 mom. i lagen i offentlig och privat verksamhet.

Enligt 8 § i diskrimineringslagen får ingen diskrimineras på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet,

familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Som direkt diskriminering anses enligt 10 § i diskrimineringslagen att någon på grund av en omständighet som gäller honom eller henne som person behandlas på ett ofördelaktigare sätt än någon annan har behandlats, behandlas eller skulle behandlas i en jämförbar situation.

Enligt 13 § i diskrimineringslagen är diskriminering indirekt när regler, kriterier eller förfaringsätt som framstår som jämlika kan komma att missgynna någon på grund av en omständighet som gäller honom eller henne som person, om inte regeln, kriteriet eller förfaringsättet har ett godtagbart syfte och medlen för att nå detta syfte är lämpliga och behövliga

Enligt 18 § 3 mom. i diskrimineringslagen tillämpas inte tillsynsbestämmelserna i lagen på rättskipningsorgans verksamhet.

Enligt 20 § 3 mom. i diskrimineringslagen får diskriminerings- och jämställdhetsnämnden i andra ärenden än sådana som enligt 22 § omfattas av en arbetarskyddsmyndighets behörighet förbjuda aktören i fråga att fortsätta eller upprepa diskrimineringen eller repressalierna eller förelägga aktören att inom en skälig tid vidta åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag. Nämnden får förena sitt förbud eller föreläggande med vite.

Enligt 28 § i diskrimineringslagen ska den som inlett ärendet, när ett ärende som gäller diskriminering eller repressalier behandlas i domstol eller av någon annan myndighet, lägga fram utredning om de omständigheter som yrkandet grundar sig på. Om det utifrån de utredningar som lagts fram under behandlingen kan antas att förbudet mot diskriminering eller repressalier har överträtts, ska motparten för att upphäva presumtionen visa att förbudet inte har överträtts.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens behörighet rörande händelserna för 1.1.2015

Enligt 8 § i lagen om införande av diskrimineringslagstiftningen har diskrimineringslagen trätt i kraft 1.1.2015. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterar att de ärenden som anknyter till den påstådda diskrimineringen enligt ansökan till största del ägt rum innan den nuvarande diskrimineringslagen trätt i kraft 1.1.2015. Följaktligen omfattar inte diskriminerings- och jämställdhetsnämndens behörighet att undersöka dessa. I denna utsträckning tar nämnden inte upp ansökan för behandling, eftersom den inte omfattas av dess behörighet.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens behörighet rörande sökandens yrkanden

Sökanden har krävt att diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ger svaranden en anmärkning i ärendet eller vidtar andra lämpliga åtgärder, såsom att väcka talan mot svaranden med anledning av de misstänkta brotten. Därtill har sökanden bett att diskriminerings- och jämställdhetsnämnden också ger ett förslag om hur myndigheterna borde gottgöra kränkningen till sökanden.

Det finns bestämmelser om uppgifterna för diskriminerings- och jämställdhetsnämndens uppgifter inom området för diskrimineringslagen i 20 § i lagen i fråga. Nämnden har inte utifrån bestämmelsen rätt att ge förordnanden rörande sökandens ovan nämnda krav.

Enligt 1 § i diskrimineringslagen är syftet med lagen i fråga att främja likabehandling och förebygga diskriminering samt att effektivisera rättssäkerheten för den som utsatts för diskriminering. Enligt 7 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003) ska möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av

ärenden hos en myndighet om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat.

Enligt förarbetena till förvaltningslagen innebär serviceprincipen och skötsel av uppgifterna med gott resultat att ärendena ska kunna utträttas på ett sätt som både för myndigheten och för den som utträttar ärenden hos myndigheten är så snabbt, smidigt och enkelt samt kostnadsinbesparande som möjligt. (RP 72/2002 rd s. 62.)

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden anser att den kan undersöka ansökan som ett yrkande att förbjuda svaranden att fortsätta eller upprepa diskrimineringen och följaktligen som en fråga om huruvida svaranden diskriminerat sökanden på det sätt som avses i ansökan, trots att nämnden inte har behörighet att i ärendet ge förordnanden rörande de krav som sökanden fört fram i ärendet, i synnerhet med beaktande av ovan nämnda syfte med diskrimineringslagen, serviceprincipen i förvaltningslagen och principen om skötsel av myndighetsuppgifter med gott resultat.

Bedömning av ärendet

Enligt förarbetena till diskrimineringslagen är inte enbart ett påstående eller en misstanke om överträdelse av förbudet mot diskriminering eller förbudet mot repressalier tillräckligt för att en diskrimineringspresumtion ska uppkomma. Full bevisning om diskriminering eller repressalier förutsätts dock inte, utan det räcker att domstolen eller en annan behörig myndighet som behandlar ärendet, i ljuset av de omständigheter som kommit fram, på motiverade grunder kan anta att ett förfarande i strid med förbudet mot diskriminering eller repressalier ägt rum. Presumtionen om överträdelse av förbudet mot diskriminering eller repressalier kan grunda sig på omständigheter som den som inlett ärendet och också motparten fört fram eller på en eventuell annan utredning som mottagits under behandlingen av ärendet. (RP 19/2014 rd s. 98.)

Enligt förarbetena till diskrimineringslagen utgör skillnader i människornas faktiska förhållanden, verksamhet eller förfaringssätt i allmänhet inte diskriminering mot den enskilde som person så som avses i 8 § i lagen. (RP 19/2014 rd. s. 71.)

Enligt 18 § 3 mom. i diskrimineringslagen har rättskipningsorganens verksamhet avgränsats utanför bestämmelserna i diskrimineringslagen. Enligt förarbetena till diskrimineringslagen gäller avgränsningen för domstolar och andra rättskipningsorgan deras rättskipningsverksamhet. (RP 19/2014 rd. s. 89.)

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterar till en början att den kan undersöka ansökan i den utsträckning som den gäller händelserna efter 1.1.2015. Vasa förvaltningsdomstol har 29.11.2016 gett två beslut i ärendet. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterar att den inte har behörighet att undersöka Vasa förvaltningsdomstols rättskipningsverksamhet. I denna utsträckning avvisar nämnden ansökan utan prövning, eftersom den inte omfattas av dess behörighet.

Sökanden har ansett att han diskriminerats i ett båthamnsärende bl.a. på grund av hans boendeort, politiska bakgrund, yrke, familjesituation och livsåskådning.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden konstaterar att det, i den utsträckning som ansökan gäller händelserna efter 1.1.2015, i ärendet inte förts fram någon sådan konkret situation i vilken svaranden eventuellt diskriminerat sökanden och i vilken sökanden vore i behov av rättsskydd. Nämnden anser också att det utifrån den utredning som mottagits i ärendet inte finns skäl att

förmoda att det i sökandens ärende finns något orsakssamband mellan svarandens förfarande och de diskrimineringsgrunder som sökanden nämnt.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden anser att det utifrån en objektiv bedömning i ärendet inte uppkommit någon grund att anta att svaranden bemött sökanden i strid med förbudet mot diskriminering i 8 § i diskrimineringslagen. Ingen diskrimineringspresumtion enligt 28 § i diskrimineringslagen har uppkommit i ärendet. Följaktligen avslår nämnden ansökan.

Slutsats

1. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar ansökan utan prövning eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som händelserna gäller tiden innan diskrimineringslagen trädde i kraft 1.1.2015.
2. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar sökandens yrkanden utan prövning eftersom de inte omfattas av dess behörighet.
3. Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden lämnar ansökan utan prövning eftersom den inte omfattas av dess behörighet i den utsträckning som den gäller Vasa förvaltningsdomstols beslut.
4. Till övriga delar anser diskriminerings- och jämställdhetsnämnden att det i ärendet inte uppkommit en presumtion om diskriminering enligt 28 § i diskrimineringslagen och nämnden avslår ansökan.

Diskriminerings- och jämställdhetsnämndens beslut

Diskriminerings- och jämställdhetsnämnden beslutade att godkänna föredragandens anförande.

Lagrums

Diskrimineringslagen (1325/2014) 1, 2, 8, 10, 13, 18, 20 och 28 §

Lagen om införande av diskrimineringslagstiftningen (1347/2014) 8 §

Förvaltningslagen (434/2003) 7 §

Ändringssökande

Anvisning för att söka ändring finns som bilaga.

Ärendet har avgjorts av Tuomas Ojanen (ordförande), Tatu Hyttinen, Riitta-Maija Jouttimäki, Pirkko Mahlamäki och Anna Moring. Föredragande i ärendet Julia Puumalainen.